



## สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เตรียมสอบ ONET/ 9 วิชาสามัญ

อ.เอกภูมิ เจียมวิทยานุกูล (อ.เป็ยร์)

ค.บ. (เกียรตินิยม), ค.ม. จุฬาฯ

### สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม

#### เรื่องที่ 1 พุทธศาสนา

1. ศาสดา: พระพุทธเจ้า
2. นิกาย:
  - 2.1) เถรวาท (หินยาน)
    - นิกายดั้งเดิม
    - เน้นความเคร่งครัด
    - เช่น ไทย พม่า ลาว อินเดีย ศรีลังกา
  - 2.2) มหายาน (อจารีวาท)
    - มีความยืดหยุ่นกว่า เช่น พระฉันทอาหารเย็นได้ แก้ไขเพิ่มเติมพระไตรปิฎกได้
    - เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ทิเบต
3. นักบวช: ภิกษุ
4. คัมภีร์: พระไตรปิฎก
  - เดิมเรียกว่า พระธรรมวินัย
    - 4.1) พระวินัยปิฎก: วินัยของภิกษุ
    - 4.2) พระสุตตันตปิฎก: หลักธรรมที่มีเรื่องราวประกอบ
    - 4.3) พระอภิธรรมปิฎก: หลักธรรมขั้นสูง
5. เป้าหมายของศาสนา คือ นิพพาน
6. หลักคำสอน

6.1 กรรม	การกระทำที่มีเจตนา	
6.2 ไตรลักษณ์	1) อนิจจัง	ไม่เที่ยง
	2) ทุกขัง	สภาพที่ทนไม่ได้
	3) อนัตตา	ความไม่มีตัวตน
6.3 ชั้น 5	1) รูป	ร่างกาย
	2) เวทนา	ความรู้สึก
	3) สัญญา	ความจำได้หมายรู้
	4) สังขาร	สภาพปรุงแต่งจิต
	5) วิญญาณ	การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส
6.4 อริยสัจ 4	1) ทุกข์	ความไม่สบายกาย/ใจ
	2) สมุทัย	สาเหตุแห่งทุกข์
	3) นิโรธ	ความดับทุกข์
	4) มรรค	หนทางในการดับทุกข์
6.5 ไตรสิกขา	1) ศีล	สัมมาวาจา สัมมาอาชีวะ สัมมากัมมันตะ
	2) สมาธิ	สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ
	3) ปัญญา	สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ

6.6 อธิปไตย 4	1) ฉันทะ 2) วิริยะ 3) จิตตะ 4) วิมังสา	ความพอใจ ความเพียรพยายาม การเอาใจใส่ การคิดไตร่ตรองโดยเหตุผล
6.7 สังคหวัตถุ 4	1) ทาน 2) ปิยวาจา 3) อตถจริยา 4) สมานัตตา	การให้ วาจาอ่อนหวาน ประพฤติเรียบร้อย วางตัวเสมอตนเสมอปลาย
6.8 พรหมวิหาร 4	1) เมตตา 2) กรุณา 3) มุทิตา 4) อุเบกขา	ปรารถนาให้ผู้อื่นได้ดี ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี วางตัวเป็นกลาง
6.9 ฆราวาสธรรม 4	1) สัจจะ 2) ทมะ 3) ขันติ 4) จาคะ	ความซื่อสัตย์ ความข่มใจ ความอดทน ความเสียสละ

## 7. วันสำคัญทางศาสนา

7.1 วันมาฆบูชา	ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3	พระสงฆ์ 1,250 รูปมาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมาย
7.2 วันวิสาขบูชา	ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6	พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้และปรินิพพาน
7.3 วันอาสาฬหบูชา	ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8	เกิดพระสงฆ์องค์แรกของโลก
7.4 วันเข้าพรรษา	แรม 1 ค่ำ เดือน 8	พระสงฆ์จำพรรษา 3 เดือน
7.5 วันออกพรรษา	ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11	วันมหาปวารณา = พระสงฆ์ว่ากล่าวตักเตือนกัน

## เรื่องที่ 2 ศาสนาคริสต์

1. พระเจ้า: พระเยซูคริสต์

2. ศาสดา: พระเยซู

3. นิกาย

3.1) โรมันคาทอลิก

- เป็นนิกายที่เคร่งครัด
- นับถือพระสันตะปาปา (POPE)
- รับศีล 7 ข้อ

3.2) โปรเตสแตนต์

- ไม่นับถือพระสันตะปาปา
- เป็นนิกายที่ไม่มีนักบวช
- รับศีล 2 ข้อ

3.3) ออร์ทอดอกซ์

- แยกจากคาทอลิกเพราะปัญหาด้านการเมือง
- ไม่นับถือพระสันตะปาปา เพราะในทุกประเทศจะมีประมุขของตัวเอง
- รับศีล 7 ข้อ

4. คัมภีร์: ไบเบิล

4.1) พันธสัญญาเดิม

- เป็นคัมภีร์ของศาสนายูดาห์ (ยิว)



- 4.2) พันธะสัญญาใหม่
- หลักธรรมคำสอนของพระเยซูและสาวก
5. เป้าหมายของศาสนา คือ อาณาจักรพระเจ้า
6. หลักคำสอน
- 6.1) หลักความรัก
- รักพระเจ้า รักเพื่อนมนุษย์ รักตนเอง
  - หลักความรักถือเป็นหัวใจสำคัญของศาสนา
7. พิธีกรรม

7.1 ศิลจุ่ม	ล้างบาปติดตัวจากบรรพบุรุษ
7.2 ศิลกำลัง	สาบานตน
7.3 ศิลมหาสนิท	รำลึกถึงพระเจ้าและใกล้ชิดพระเยซู
7.4 ศิลแก้บาป	สารภาพบาปต่อหน้าบาทหลวง
7.5 ศิลสมรส	การแต่งงาน
7.6 ศิลอนุกรม	บวชเป็นบาทหลวง
7.7 ศิลเจิมคนไข้	ให้กำลังใจผู้ป่วยก่อนตาย

### เรื่องที่ 3 ศาสนาอิสลาม

1. พระเจ้า: พระอัลเลาะห์
2. ศาสดา: นบีมุฮัมมัด
3. นิกาย
  - 3.1) ชุนนี
    - มีความเคร่งครัด
    - นับถือมากที่สุดในโลก
  - 3.2) ซือฮ์
    - นับถือคอลลีฟะห์เพียงคนเดียว คือ อาลี
4. อิสลามเป็นศาสนาที่ไม่มีนักบวช มีแต่ผู้สอนศาสนา เรียกว่า โต๊ะอิหม่าม
5. คัมภีร์: อัลกุรอาน
  - ถือว่าเป็นพระวจนะพระเจ้า
  - มีความศักดิ์สิทธิ์และสูงสุด
6. เป้าหมายของศาสนา คือ การไปถึงพระเจ้า
7. หลักคำสอน
  - 7.1 หลักศรัทธา 6
 

1) ศรัทธาในพระเจ้า	ห้ามเคารพสิ่งใดนอกเหนือจากพระเจ้า
2) ศรัทธาในเทวทูต	ผู้รับใช้พระเจ้า
3) ศรัทธาในคัมภีร์	อัลกุรอานเป็นสิ่งสูงสุดห้ามแก้ไขเพิ่มเติม
4) ศรัทธาในศาสนทูต (นบี)	บุคคลที่พระเจ้าแต่งตั้งให้สอนประชาชน
5) ศรัทธาในวันพิพากษา	คือ วันโลกแตก ทุกคนต้องรอพระเจ้ามาพิพากษาความดี/ชั่ว
6) ศรัทธาในกฎสวรรค์	พระเจ้าทรงลิขิตชีวิตมาให้แล้วเปลี่ยนแปลงไม่ได้
  - 7.2 หลักปฏิบัติ 5
 

1) การปฏิญาณ	เป็นการยอมรับพระอัลเลาะห์ด้วยใจ
2) การละหมาด	เป็นการนมัสการพระเจ้า 5 เวลา
3) การถือศีลอด	เป็นการอดน้ำและอาหารในเดือนรอมฎอน เพื่อให้เข้าใจผู้วิโยค



- 4) การชะกาด เป็นการบริจาคตานช่วยเหลือคนยากจน  
 5) การประกอบพิธีฮัจญ์ เป็นการแสดงความศรัทธาต่อพระเจ้าที่เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

## เรื่องที่ 4 ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

1. พระเจ้า: พระตรีมูรติ
  - 1) พระพรหม พระผู้สร้าง
  - 2) พระนารายณ์ พระผู้รักษา
  - 3) พระอิศวร พระผู้ทำลาย
2. ศาสนาพราหมณ์ไม่มีศาสดา
3. นิกาย
  - 1) พรหม นับถือพระพรหม
  - 2) ไศวะ นับถือพระศิวะ
  - 3) ไวษณพ นับถือพระวิษณุ
  - 4) ศักติ นับถืออมหะสิทธิ์ของพระเจ้าทั้ง 3
4. คัมภีร์: พระเวท
  - 1) ฤคเวท อ่อนวอนพระเจ้า
  - 2) ยชุรเวท พิธีกรรมของพราหมณ์
  - 3) สามเวท ถวายน้ำโสมแด่เทพเจ้า
  - 4) อาถรรพเวท เวทมนตร์/คาถา
5. เป้าหมายของศาสนา คือ โมกษะ
6. หลักคำสอน
  - 6.1) วรรณะ
    - 1) พราหมณ์ นักบวช
    - 2) กษัตริย์ นักรบ/นักปกครอง
    - 3) แพศย์ พ่อค้า/เกษตรกร
    - 4) ศูทร กรรมกร/ผู้ใช้แรงงาน
  - 6.2) อาศรม 4
    - 1) พรหมจารี วัยเล่าเรียน
    - 2) คฤหัสถ์ วัยครองเรือน
    - 3) วานปรสภ์ วัยแสวงหาความสงบ
    - 4) สันยาสี วัยออกบวช
  - 6.3) ปริมาตมัน
 

ปริมาตมัน คือ วิญญาณสากล

\*\*\*\*\*

## แนวข้อสอบสาระการเรียนรู้ที่ 1 : ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม

### แนวข้อสอบความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาสนา

1. องค์ประกอบที่มีปรากฏอยู่ในศาสนาสำคัญในปัจจุบันคือข้อใด (ONET 2549)
  1. ศาสดาและนักบวช
  2. รูปเคารพและศาสนสถาน
  3. นักบวชและศาสนพิธี
  4. ศาสนพิธีและหลักคำสอน
2. พระพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์ อิสลาม พราหมณ์-ฮินดู มีคำสอนในเรื่องเดียวกันยกเว้นข้อใด (ONET 2549)
  1. หลักคำสอนเรื่องพระเจ้า
  2. หลักคำสอนเรื่องการเสียสละ
  3. หลักจริยธรรมและศีลธรรม
  4. หลักคำสอนเรื่องนรกและสวรรค์

### แนวข้อสอบพระพุทธศาสนา

1. หลักธรรมของพระพุทธศาสนาล้วนๆ โดยไม่มีองค์ประกอบเรื่องบุคคล สถานที่และเวลา อยู่ในคัมภีร์ใด (ONET 2551)
  1. พระสุตตร
  2. พระวินัย
  3. พระมัลลย
  4. พระอภิธรรม
2. เหตุใดพระพุทธศาสนาจึงได้ชื่อว่ามีหลักการและวิธีการที่เป็นสากล (Clearing 2555)
  1. เพราะสอนเรื่องการพ้นทุกข์ของมนุษย์
  2. เพราะผู้คนทั่วโลกรู้จักและยอมรับนับถือ
  3. เพราะตอบสนองความต้องการของคนทั่วไป
  4. เพราะสอนกฎแห่งความเป็นจริงตามธรรมชาติ
  5. เพราะเน้นการเอาชนะหรือควบคุมธรรมชาติได้
3. อะไรไม่ใช่ขัณขิมมาปฏิบัติ (Clearing 2556)
  1. มรรค 8
  2. ไตรสิกขา
  3. หลักทางสายกลาง
  4. หลักแห่งการสู่การดับทุกข์
  5. ความจริง 4 ประการ
4. การรับรู้ รส กลิ่น เสียง สัมผัสในขั้น 5 คือข้อใด (ONET 2554)
  1. จิต
  2. เวทนา
  3. สังขาร
  4. วิญญาณ
5. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นในวันมาฆบูชา (ONET 2559-ตอบ 2 คำตอบ)
  1. พระอรหันต์ 1,250 รูปมาประชุมกันโดยมิได้นัดหมาย
  2. โภกตัญญูหนึ่งในปัญจวัคคีย์ได้ดวงตาเห็นธรรม
  3. พระพุทธเจ้าทรงแสดงอาทิตตปริยายสูตร
  4. พระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์
  5. พระสงฆ์เกิดขึ้นครั้งแรกในโลก

### แนวข้อสอบศาสนาคริสต์

1. เรื่องใดปรากฏอยู่ในคัมภีร์ไบเบิลใหม่ (ONET 2553-ตอบ 2 คำตอบ)
  1. เรื่องราวชีวิตของพระเยซู
  2. การเผยแผ่ศาสนาของโมเสส
  3. การเทศนาสั่งสอนธรรมของพระเยซู
  4. ประวัติศาสตร์ชนชาติยิวในสมัยอับราฮัม
2. พระเยซูทรงสอนว่า “จงรักเพื่อนบ้าน เหมือนรักตนเอง” เพื่อนบ้านในที่นี้หมายถึงใคร (ONET 2550)
  1. มนุษย์ทุกคน
  2. ผู้นับถือศาสนาอื่น
  3. สาวกของพระเยซู
  4. คริสต์ศาสนิกชน
3. ในศาสนาคริสต์ พิธีใดเป็นการชำระล้างบาปกำเนิด (Clearing 2555)
  1. ศีลจุ่ม
  2. ศีลกำลัง
  3. ศีลแก้บาป
  4. ศีลมหาสนิท
  5. ศีลเจิมคนไข้ครั้งสุดท้าย

### แนวข้อสอบศาสนาอิสลาม

1. ความหมายของคำว่า มุสลิม ในข้อใดถูกต้อง (ONET 2552)
  1. ผู้รักความสงบ
  2. ผู้มีศรัทธาต่อพระเจ้า
  3. ผู้ยอมมอบตนต่อพระเจ้า
  4. ผู้ปฏิบัติตามโองการของพระเจ้า
2. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอาน ตามความเชื่อของชาวมุสลิม (ANET 2549)
  1. เป็นคัมภีร์สุดท้ายและสูงสุด
  2. เป็นคัมภีร์ที่สมบูรณ์ที่สุด
  3. เป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ที่แก้ไขเพิ่มเติมไม่ได้
  4. เป็นคัมภีร์ที่พระเจ้าทรงประทานให้ก่อนหน้านานปีมุฮัมมัด



3. ข้อใดกล่าวถึงหลักปฏิบัติในศาสนาอิสลามไม่ถูกต้อง (ONET 2559)

1. ชาวมุสลิมกล่าวคำปฏิญาณว่า “ข้าขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นนอกจากอัลลอฮ์และขอปฏิญาณว่าแท้จริงมุฮัมมัดเป็นเราะซูลของอัลลอฮ์”
2. การถือศีลอด คือ การห้ามบริโภคอาหาร เครื่องดื่ม ห้ามจูบไล้ของหอม และห้ามการร่วมประเวณี ตั้งแต่เริ่มมีอรุณขึ้นจนกระทั่งพระอาทิตย์ตกดิน
3. การละหมาด คือ การขอพรและสรรเสริญพระเจ้าวันละ 3 ครั้ง
4. การบำเพ็ญฮัจญ์ คือ การเดินทางไปประกอบศาสนกิจที่นครเมกกะ
5. การจ่ายซะกาต คือ การบริจาคทานเป็นประจำทุกปี

### แนวข้อสอบศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

1. การทำลายล้าง การสร้าง และคุ้มครองโลกกับจักรวาลเป็นบทบาทของเทพองค์ใด ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู (ANET 2549)
  1. พระพรหม
  2. พระศิวะ
  3. พระนารายณ์
  4. พระตรีมูรติ
2. ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ผู้สูงอายุจะปฏิบัติตามหลักอาศรม 4 ชั้นใด (ONET 2554-ตอบ 2 คำตอบ)
  1. สันยาสี
  2. คฤหัสถ์
  3. วานปรสัถ์
  4. พรหมจารี
3. ทำไมศาสนาพราหมณ์-ฮินดู จึงสอนเรื่องวรรณะ (ANET 2549)
  1. เพราะเมื่อมีการจำแนกวรรณะ การปกครองจะง่ายขึ้น
  2. เพราะเห็นว่าคนในสังคมควรมีหน้าที่รับผิดชอบแตกต่างกัน
  3. เพราะระบบวรรณะเป็นสิ่งที่พระเจ้าทรงสร้างไว้ มนุษย์จึงต้องเคารพ
  4. เพราะคนเราเกิดมาไม่เท่ากันตามกรรมในอดีต จึงต้องมีการจำแนกว่าใครสูงใครต่ำ

\*\*\*\*\*

## สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง

### เรื่องที่ 1 สังคมวิทยา

1. สังคม: การรวมตัวกันของกลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งในระยะเวลาอันยาวนานพอควรโดยมีวิถีชีวิตร่วมกัน
2. วัฒนธรรม
  - 2.1 ลักษณะของวัฒนธรรม
    - 1) เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้าง
    - 2) จะดีหรือไม่ดีก็ได้
    - 3) สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย
    - 4) เป็นเอกลักษณ์ทางสังคม
    - 5) เป็นมรดกทางสังคม
  - 2.2 ประเภทของวัฒนธรรม
    - 1) วัตถุ = วัตถุธรรม
    - 2) ไม่ใช่วัตถุ
 

- เนติธรรม	กฎหมาย กฎเกณฑ์ กฎระเบียบ
- คติธรรม	ความเชื่อ ศาสนา ความดี/ชั่ว
- สหธรรม	มารยาททางสังคม
3. โครงสร้างทางสังคม
  - 3.1 กลุ่มสังคม
    - 1) แบบปฐมภูมิ
 

- ความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด/สนิทสนม
- เช่น พ่อแม่ลูก เพื่อนห้องเดียวกัน คนขับและกระเป๋ารถเมล์



## 2) แบบทฤษฎีภูมิ

- ความสัมพันธ์แบบห่างเหิน/เฉพาะด้าน
- เช่น ครูนักเรียน เพื่อน รร.เดียวกัน นายจ้างและลูกจ้าง

## 3.2 การจัดระเบียบทางสังคม

1) ค่านิยม: สิ่งที่สังคมยึดถือและปฏิบัติตาม แต่ไม่จำเป็นต้องดีก็ได้

2) บรรทัดฐานทางสังคม: กติกาของสังคม

- วิถีประชา
  - สิ่งที่ทำจนเป็นนิสัยแต่เราไม่ทำก็ไม่ผิด
  - ถ้าไม่ทำอาจถูกนิทา/ตำหนิ
  - เช่น อาบน้ำวันละ 2 ครั้ง ใส่ชุดดำไปงานศพ
- จารีต
  - ความดี/ชั่ว ข้อห้ามของศาสนา
  - ถ้าไม่ทำอาจถูกรุมประชาทัณฑ์/ประณาม
  - เช่น อิสลามห้ามกินหมู เห็นคนตกน้ำแล้วไม่ช่วยเหลือ
- กฎหมาย
  - ข้อบังคับในสังคม ถ้าไม่ทำจะถูกลงโทษอย่างเป็นทางการ
  - เช่น ห้ามทิ้งขยะลงถนน/ขับรถสวมหมวกกันน็อก

3) สถานภาพ/บทบาท

- สถานภาพ: ตำแหน่งทางสังคม
  - ติดตัวมาแต่เกิด เช่น เพศ สีผิว อายุ เชื้อชาติ
  - ได้มาภายหลัง เช่น การศึกษา อาชีพ
- บทบาท: หน้าที่

4. ปัญหาสังคม: ปัญหาที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าควรแก้ไข

- ปัญหาที่สังคมไทยควรแก้: ยาเสพติด/โศภณิ/คอร์รัปชัน/อาชญากรรม/ชายแดนภาคใต้

## เรื่องที่ 2 รัฐศาสตร์

1. รัฐ: ชุมชนทางการเมือง

- 1.1 ดินแดน
- 1.2 ประชากร
- 1.3 รัฐบาล
- 1.4 อำนาจอธิปไตย = เอกราช

2. รูปแบบรัฐ

2.1 รัฐเดี่ยว

- มีรัฐบาลเดียวปกครองประเทศ
- เช่น ไทย อังกฤษ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฝรั่งเศส ลาว ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เป็นต้น

2.2 รัฐรวม

- มีรัฐบาลมากกว่า 1 ชุด ประกอบด้วย
  - รัฐบาลกลาง: ทำ 3 เรื่องใหญ่ คือ การคลัง การต่างประเทศ การทหาร
  - รัฐบาลท้องถิ่น: เน้นด้านสาธารณสุข สาธารณูปโภคต่างๆ
- เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา อินเดีย ออสเตรเลีย รัสเซีย เป็นต้น

3. การปกครองแบบประชาธิปไตย: การปกครองของประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชน

3.1 การปกครองแบบรัฐสภา

- ประมุข: กษัตริย์หรือประธานาธิบดีก็ได้
- หัวหน้าบริหาร: นายกา
- นายกา สามารถยุบสภา และ ส.ส.สามารถเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกา
- เช่น อังกฤษ ไทย ญี่ปุ่น สวีเดน กัมพูชา



- 3.2 การปกครองแบบประธานาธิบดี
  - ประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหาร = ประธานาธิบดี
  - ประธานาธิบดีไม่สามารถยุบสภา และ ส.ส.ไม่สามารถอภิปรายไม่ไว้วางใจ
  - เช่น สหรัฐอเมริกา ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย
3. การปกครองแบบกึ่งประธานาธิบดีกึ่งรัฐสภา
  - ประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหาร = ประธานาธิบดี แต่มีนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วย
  - นายกรัฐมนตรีสามารถยุบสภา และ ส.ส.สามารถเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีอยู่ครบวาระ
  - เช่น ฝรั่งเศส รัสเซีย เกาหลีใต้
4. การปกครองแบบเผด็จการ
  - 4.1 อำนาจนิยม
    - จำกัดอำนาจด้านการเมืองเพียงอย่างเดียว เช่น เผด็จการทหาร
  - 4.2 เบ็ดเสร็จนิยม
    - จำกัดอำนาจในทุกอย่างทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
      - 1) แบบคอมมิวนิสต์: พรรคคอมมิวนิสต์ปกครอง เช่น จีน เกาหลีเหนือ ลาว เวียดนาม และคิวบา
      - 2) แบบฟาสซิสต์-นาซี: เน้นเชื่อผู้นำมาก เช่น อิตาลี เยอรมนี ในสงครามโลกครั้งที่ 2

### เรื่องที่ 3 นิติศาสตร์

1. กฎหมาย: ข้อบังคับของรัฐ
  - 1.1 ลักษณะทั่วไป
    - 1) มีสภาพบังคับ
    - 2) ใช้ได้ทั่วไป
    - 3) กฎหมายใช้ได้เสมอ
  - 1.2 ระบบกฎหมาย
    - 1) Civil law = ระบบประมวลกฎหมาย เช่น ไทย ญี่ปุ่น อิตาลี โปรตุเกส สเปน
    - 2) Common law = ระบบกฎหมายจารีตประเพณี เช่น อังกฤษ อเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์
  - 1.3 ประเภทกฎหมาย
    - 1) แบ่งตามความสัมพันธ์
      - กฎหมายเอกชน = คนต่อคน เช่น กฎหมายแพ่งและพาณิชย์
      - กฎหมายมหาชน = คนต่อรัฐ เช่น รัฐธรรมนูญ กฎหมายอาญา กฎหมายปกครอง
  - 1.4 ศักดิ์กฎหมาย
    - 1) รัฐธรรมนูญ
    - 2) พระราชบัญญัติ (พรบ.)
    - 3) พระราชกำหนด (พรก.)
    - 4) พระราชกฤษฎีกา
    - 5) กฎกระทรวง
    - 6) กฎหมายท้องถิ่น
2. กฎหมายแพ่งที่ควรรู้
  - 2.1 กฎหมายครอบครัวและมรดก
    - 1) การหมั้น
      - อายุ 17 ปีขึ้นไป (ได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง)
      - มีการมอบของหมั้นให้ฝ่ายหญิง
    - 2) การสมรส
      - จะถูกต้องเมื่อจดทะเบียนสมรส
      - สิ้นส่วนตัว: ได้มาก่อนแต่งงาน/ของใช้สอยส่วนตัว/มรดก
      - สิ้นสมรส: ได้มาระหว่างแต่งงาน/ดอกผลของสินส่วนตัว



- 3) มรดก - ทรัพย์สิน+หนี้สิน+สิทธิหน้าที่ของผู้ตาย
  - ผู้รับมรดก
    - ทายาทโดยธรรม
    - ทายาทตามพินัยกรรม
- 4) พินัยกรรม - แสดงเจตนาผู้ตาย
  - ผู้ที่ทำพินัยกรรมได้ต้องมีอายุ 15 ปีบริบูรณ์

### 3. กฎหมายอาญาที่ควรรู้

- ต้องตีความอย่างเคร่งครัด
- ไม่มีผลย้อนหลัง ยกเว้นเป็นประโยชน์แก่จำเลย
- โทษทางอาญา 5 สถาน
  - ริบทรัพย์สิน - ปรับ
  - กักขัง - จำคุก
  - ประหารชีวิต



## แนวข้อสอบสาระการเรียนรู้ที่ 2 : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และดำเนินชีวิตในสังคม

### แนวข้อสอบสังคมวิทยา

1. เพราะเหตุใดจึงมีคำกล่าวที่ว่า “มนุษย์เป็นสัตว์สังคม” (ONET 2559)
  1. มนุษย์สามารถสร้างกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกันโดยใช้สัญลักษณ์
  2. มนุษย์สามารถปรับตัวได้ดีกับสิ่งแวดล้อม
  3. มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เหล่า
  4. มนุษย์สามารถพัฒนาเทคโนโลยีได้
  5. มนุษย์สามารถสื่อสารระหว่างกัน
2. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมประเภท สหธรรม (clearing 2556)
  1. จารีต
  2. ศาสนา
  3. ศิล
  4. มารยาททางสังคม
  5. กฎหมาย
3. ความสัมพันธ์ในข้อใดเป็นความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิ (มีนาคม 2548)
  1. ลูกพี่ กับ ลูกน้อง
  2. พนักงานขาย กับ ลูกค้า
  3. พี่น้องร่วมบิดามารดา
  4. ผู้อำนวยการ กับ เลขานุการ
4. ข้อใดเป็นสถานภาพแตกต่างจากข้ออื่น (ANET 2551)
  1. นายทองคำเป็นผู้ใหญ่บ้านที่มีความเมตตากรุณา
  2. นายทองย้อยเป็นสามีของนักร้องชื่อดัง
  3. นายทองขาวเป็นลูกครึ่งไทยอเมริกัน
  4. นายทองแท้เป็นลูกมหาเศรษฐี
5. ปัญหาสังคมไทยข้อใดเป็นพื้นฐานที่จะก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา (ONET 2549)
  1. ปัญหาความยากจน
  2. ปัญหาอาชญากรรม
  3. ปัญหาโสเภณี
  4. ปัญหาการย้ายถิ่น

### แนวข้อสอบรัฐศาสตร์

1. อ่องกงเป็นรัฐหรือไม่ เพราะเหตุใด (ONET 2552)
  1. เป็นรัฐ เพราะมีการปกครองตนเองอย่างเป็นอิสระ
  2. เป็นรัฐ เพราะมีดินแดนที่มีอาณาเขตแน่นอน
  3. ไม่เป็นรัฐ เพราะไม่มีรัฐบาลเป็นของตนเอง
  4. ไม่เป็นรัฐ เพราะไม่มีอำนาจอธิปไตย



2. ประเทศไทยมีรูปแบบรัฐเหมือนกับประเทศใด (ONET 2556-ตอบ 2 คำตอบ)
  1. อินเดีย
  2. ฝรั่งเศส
  3. สิงคโปร์
  4. แคนาดา
  5. มาเลเซีย
3. ความสำเร็จของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ขึ้นกับปัจจัยสำคัญข้อใดมากที่สุด (ONET 2550)
  1. การมีรัฐธรรมนูญเป็นหลักในการปกครองประเทศ
  2. การกำหนดสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างเหมาะสม
  3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างกว้างขวาง
  4. การกำหนดขอบเขตอำนาจของสถาบันการเมืองอย่างรัดกุม
4. ข้อใดต่อไปนี้เป็นภารกิจที่ซ้อนทับกันที่ใช้อยู่ในปัจจุบันทั้งหมด (ANET 2550)

1. เทศบาลเมือง	องค์การบริหารส่วนตำบล	สุขาภิบาล
2. เทศบาลนคร	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	กรุงเทพมหานคร
3. เทศบาลเมือง	สภาตำบล	สุขาภิบาล
4. เทศบาลอำเภอ	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	หมู่บ้าน
5. เติ้จการอำนาจนิยมและเติ้จการเบิ้ดเสรีจนิยมมีความแตกต่างกันในเรื่องใดมากที่สุด (ANET 2549)
  1. ที่มาของผู้ปกครอง
  2. อำนาจของผู้ปกครอง
  3. ความเสมอภาคของประชาชน
  4. สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

### **แนวข้อสอบนิติศาสตร์**

1. ระบบกฎหมายที่ใช้อยู่ในประเทศไทย คือข้อใด (ตุลาคม 2547)

1. ระบบกฎหมายมหาชน	2. ระบบประมวลกฎหมาย
3. ระบบกฎหมายจารีตประเพณี	4. ระบบกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
2. ข้อใดจัดลำดับความสำคัญของกฎหมายลายลักษณ์อักษรของไทยได้ถูกต้อง (ONET 2549)
  1. รัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา พระราชบัญญัติ เทศบัญญัติ
  2. รัฐธรรมนูญ พระราชกฤษฎีกา พระราชกำหนด พระราชบัญญัติ เทศบัญญัติ
  3. รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา เทศบัญญัติ
  4. รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา พระราชกำหนด เทศบัญญัติ
3. สภาพบังคับตามข้อใดเป็นการลงโทษทางอาญา (ONET 2554- ตอบ 2 คำตอบ)

1. การปรับ	2. การยึดทรัพย์
3. การริบทรัพย์สิน	4. การชดใช้ค่าเสียหาย
4. การกระทำใดที่กฎหมายอนุญาตให้นักเรียนชั้น ม. 5 อายุ 16 ปีสามารถกระทำได้ด้วยตนเอง (ONET 2553-ตอบ 2 คำตอบ)

1. การหมั้น	2. การสมรส	3. การรับมรดก	4. การทำพินัยกรรม
-------------	------------	---------------	-------------------
5. นายเป็้ดมีบุตรสองคน คือ นายห่าน และนางสาวหงส์ ที่เกิดจากนายไ้้ ภรรยาที่จดทะเบียนสมรส ข้อเท้จจริงปรากฏว่าเมื่อบายเป็้ดถึงแก่กรรม บิตามารดาของนายเป็้ด และบิตามารดาของนางไ้้ ยังมีชีวิตอยู่ นอกจากนั้นนายเป็้ดยังมีบุตรที่เกิดจากนางสาวซารา แต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันชื่อ เด็กชายตั้้ โดยนายเป็้ดเป็นผู้ไปแจ้งการเกิด ให้ใช้นามสกุล อุปะการะเล็้ยดู ส่งเสียค่าเล่าเรียน แต่ไม่ได้อยู่ร่วมบ้านเดียวกัน ข้อใดเป็นข้อถูกต้องที่สุด (ONET 2559)
  1. นายห่าน นางสาวหงส์ นางไ้้ บิตามารดาของนายเป็้ด และบิตามารดาของนางไ้้เท่านั้น เป็นผู้มื้สิทธิรับมรดก
  2. นายห่าน นางสาวหงส์ นางไ้้ บิตามารดาของนายเป็้ด เด็กชายตั้้ และนางสาวซาราเท่านั้น เป็นผู้มื้สิทธิรับมรดก
  3. นายห่าน นางสาวหงส์ นางไ้้ บิตามารดาของนายเป็้ด และเด็กชายตั้้เท่านั้น เป็นผู้มื้สิทธิรับมรดก
  4. นายห่าน นางสาวหงส์ นางไ้้ และบิตามารดาของนายเป็้ดเท่านั้น เป็นผู้มื้สิทธิรับมรดก
  5. นายห่าน นางสาวหงส์ และนางไ้้เท่านั้น เป็นผู้มื้สิทธิรับมรดก

**\*\*\*\*\***

### สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

1. เศรษฐศาสตร์ คือ การจัดสรรทรัพยากรที่จำกัดเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่ไม่จำกัด
2. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

- 1) จุลภาค: ศึกษาเรื่องเล็กๆ เช่น ราคาขงพาราในประเทศ
- 2) มหภาค: ศึกษาเรื่องใหญ่ๆ เช่น ภาษี เงินเฟ้อ-ฝืด การว่างงานของคนในประเทศ

#### 4. ระบบเศรษฐกิจ

##### 4.1 ทุนนิยม

- เอกชนมีเสรีภาพเต็มที่ แข่งขันกันผลิตได้อย่างเสรี
- เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น

##### 4.2 สังคมนิยม

###### 1) ประชาธิปไตย

- รัฐทำกิจการที่เกี่ยวข้องกับสาธารณูปโภค ส่วนเอกชนทำกิจการอื่นๆได้
- เช่น ประเทศแถบสแกนดิเนเวีย (นอร์เวย์ ฟินแลนด์ สวีเดน)

###### 2) คอมมิวนิสต์

- รัฐทำกิจการทั้งหมด เช่น จีน เกาหลีเหนือ เวียดนาม คิวบา ลาว

##### 4.3 ผสม

- เอกชนทำกิจการทุกประเภท แต่ถ้าเป็นกิจการสาธารณูปโภครัฐจะเข้าร่วมหุ้น เรียกว่ารัฐวิสาหกิจ
- เช่น ไทย

#### 5. กลไกราคา

##### 5.1 อุปสงค์: ความต้องการซื้อ

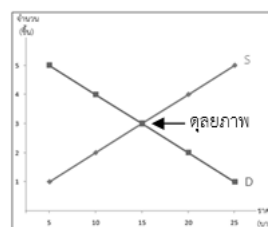
ราคาสินค้าถูก	อุปสงค์จะสูงขึ้น
ราคาสินค้าแพง	อุปสงค์จะลดลง

##### 5.2 อุปทาน: ความต้องการขาย

ราคาสินค้าถูก	อุปทานจะลดลง
ราคาสินค้าแพง	อุปทานจะสูงขึ้น

##### 5.3 ดุลยภาพ: ภาวะที่อุปสงค์เท่ากับอุปทาน

- 1) ราคาดุลยภาพ: ราคาสินค้าที่สมดุล
- 2) ปริมาณดุลยภาพ: ปริมาณสินค้าที่สมดุล



#### 6. เงินเฟ้อ/เงินฝืด

เงินเฟ้อ		เงินฝืด	
- เงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมาก		- เงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจน้อย	
- ระดับราคาสินค้าสูงขึ้น = ค่าเงินลดลง		- ระดับราคาสินค้าลดลง = ค่าเงินสูงขึ้น	
วิธีแก้	ขึ้นภาษี	วิธีแก้	ลดภาษี
	ขึ้นดอกเบี้ยเงินฝาก		ลดดอกเบี้ยเงินฝาก
	ขึ้นดอกเบี้ยเงินกู้		ลดดอกเบี้ยเงินกู้
	ขายพันธบัตรรัฐบาล		รับคืนพันธบัตรรัฐบาล
	จัดทำงบประมาณแบบเกินดุล		จัดทำงบประมาณแบบขาดดุล



7. หลักเศรษฐกิจพอเพียง: พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี
8. ทฤษฎีใหม่ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
  - เป็นการประยุกต์เพื่อจัดการพื้นที่แบ่งออกเป็น 4 ส่วน

30	30	30	10
บ่อน้ำ	นาข้าว	ปลูกพืชผสมผสาน	ที่อยู่อาศัย

\*\*\*\*\*

### แนวข้อสอบสาระการเรียนรู้ที่ 3 : เศรษฐศาสตร์

1. ข้อใดเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (ONET 2549)
  1. ความไม่สมดุลระหว่างความต้องการกับจำนวนทรัพยากร
  2. การที่รัฐบาลเข้าแทรกแซงกิจกรรมทางเศรษฐกิจของเอกชน
  3. การที่รัฐบาลไม่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนของประชากรได้
  4. ความขัดแย้งในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศ
2. หลังจากว่างงานมาหลายเดือน นายโชคเข้าทำงานกับบริษัทร่วมใจซึ่งเสนอเงินเดือน 18,000 บาท แทนการเข้าทำงานกับบริษัทแสงอรุณซึ่งเสนอเงินเดือน 16,000 บาท กรณีเช่นนี้ นายโชคมีต้นทุนค่าเสียโอกาสหรือไม่ เพราะเหตุใด (Clearing2555)
  1. ไม่มี เพราะว่างงานอยู่ก่อนแล้ว
  2. ไม่มี เพราะเลือกทำงานกับบริษัทที่จ่ายเงินเดือนสูงสุด
  3. ไม่มี เพราะได้เงินเดือนสูงกว่าอีกบริษัทหนึ่ง 2,000 บาท
  4. มี เพราะ ทำให้ไม่ได้รับเงินเดือน 16,000 บาท
  5. มี เพราะรับเงินเดือนไม่ถึง 34,000 บาท
3. ข้อความใดเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์มหภาค (ONET 2552)
  1. ปีนี้โรสนายกฤษ รับซื้อข้าวเปลือกในราคาตันละ 9,500 บาท ต่ำกว่าราคาที่รัฐบาลรับจำนำ
  2. ร้านค้าทองขายทองคำแท่งในราคาที่สูงกว่าเมื่อเดือนที่แล้วร้อยละ 5
  3. สินค้าออกของไทยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 10
  4. ผลผลิตเงาะปีนี้เพิ่มขึ้นมาก ทำให้ราคาตกเหลือเพียงกิโลกรัมละ 5 บาท
4. ระบบเศรษฐกิจทุนนิยมมีลักษณะเด่นประการใด (ONET 2553- ตอบ 2 คำตอบ)
  1. เอกชนและรัฐบาลสามารถแข่งขันกันผลิตสินค้า
  2. เอกชนมีเสรีภาพในการเลือกผลิตและบริโภค
  3. รัฐบาลไม่เข้าแทรกแซงตลาดปัจจัยการผลิต
  4. รัฐบาลไม่มีสิทธิเป็นเจ้าของทรัพย์สินและทรัพยากร
5. ข้อใดอธิบายลักษณะเด่นของระบบเศรษฐกิจแบบผสม (ONET 2559)
  1. การดำเนินงานในภาคเศรษฐกิจมีทั้งส่วนของทุนนิยมและสังคมนิยม
  2. ผู้แทนราษฎรเป็นผู้ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในสังคม
  3. คนในสังคมมีสิทธิ์เลือกงานทำอย่างเสรี
  4. ประชาชนเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิต
  5. กลไกตลาดทำงานอย่างเสรี
6. ข้อใดเป็นไปตามกฎอุปสงค์ (ONET 2549)
  1. แดงซื้อหนังสือ เพราะต้องใช้เรียน
  2. ดำซื้อเสื้อ 3 ตัว เพราะชอบสีสดใส
  3. เขียวซื้อกระเป๋ 2 ใบ เพราะร้านขายลดราคา
  4. เหลืองซื้อโทรศัพท์ใหม่ เพราะทันสมัยกว่าของเดิม



7. การเปลี่ยนแปลงของสินค้าในข้อใดเป็นไปตามกฎของอุปทาน (ONET 2550)
  1. ผลิตผลผักลดลงมาก เพราะอุทกภัยทำให้สวนผักเสียหาย ราคาผักจึงสูงขึ้น
  2. ราคาน้ำมันปาล์มสูงขึ้น พ่อค้าจึงส่งน้ำมันปาล์มจากต่างประเทศเข้ามาขายมากขึ้น
  3. ยอดจำหน่ายน้ำส้มคั้นสูงขึ้น เพราะมีผู้นิยมบริโภคเพิ่มขึ้น
  4. บ้านจัดสรรปรับราคาสูงขึ้น เพราะต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น
8. ถ้าอัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นมาก นโยบายในข้อใดจะช่วยแก้ปัญหานี้ได้ และเพราะเหตุใด (ANET 2549)
  1. เพิ่มอัตราภาษีให้สูงขึ้น เพื่อลดอำนาจซื้อของประชาชน
  2. ลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เพื่อจูงใจให้เอกชนกู้เงินไปลงทุนมากขึ้น
  3. รัฐบาลเพิ่มเงินเดือนข้าราชการและลูกจ้าง เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน
  4. ลดอัตราเงินสำรองตามกฎหมายของธนาคารพาณิชย์ เพื่อกระตุ้นการปล่อยสินเชื่อ
9. ในกรณีที่เกิดภาวะเงินฝืด มาตรการข้อใดไม่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาทางเศรษฐกิจได้ (ONET 2549)
  1. ธนาคารกลางลดอัตราดอกเบี้ย
  2. รัฐบาลลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม
  3. ธนาคารพาณิชย์ลดการปล่อยสินเชื่อ
  4. ธนาคารกลางลดการขายพันธบัตร
10. หลักการที่สำคัญที่สุดของสหกรณ์คือข้อใด (ONET 2559)
  1. มีกฎระเบียบข้อบังคับถูกต้องตามกฎหมาย
  2. มีสิทธิเสมอกัน แต่มุ่งช่วยเหลือผู้มีฐานะยากจน
  3. สมาชิกช่วยกันแก้ปัญหาใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า
  4. ยึดหลักประชาธิปไตย ไม่แสวงหากำไร แบ่งปันประโยชน์อย่างเป็นธรรม
  5. มีปัจจัยการผลิตเช่นเดียวกันกับธุรกิจทั่วไป มีการบริหารจัดการในชุมชนเท่านั้น
11. ข้อใดไม่ใช่การดำรงชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (clearing 2555)
  1. พึ่งตนเองเป็นหลักโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
  2. ให้ความสำคัญต่อคุณค่าของการบริโภคมากกว่ามูลค่า
  3. ต้องทำการผลิตขนาดพอกินพอใช้โดยใช้เงินออมของตนเอง
  4. ดำเนินทางสายกลางโดยยึดหลักพอประมาณอย่างมีเหตุผลและภูมิคุ้มกัน
  5. เพิ่มความสำคัญต่อการลดรายจ่ายที่เกินพอดีแทนการเพิ่มรายได้เพียงอย่างเดียว

\*\*\*\*\*

## สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

### เรื่องที่ 1 ประวัติศาสตร์ไทย

1. สมัยสุโขทัย
  - 1.1 ด้านการเมืองการปกครอง
    - สุโขทัยตอนต้น: สมบูรณาญาสิทธิราชย์แบบพ่อปกครองลูก
    - สุโขทัยตอนปลาย: สมบูรณาญาสิทธิราชย์แบบธรรมราชา
  - 1.2 ด้านเศรษฐกิจ
    - ประชาชนประกอบอาชีพเพาะปลูก/หัตถกรรม
    - การค้าเสรี ไม่มีการเก็บจกอบ
    - แลกเปลี่ยนสินค้าในตลาดปสาน
    - การค้ากับจีนใช้ระบบรัฐบรรณาการ
  - 1.3 ด้านสังคม
    - 1) ชั้นปกครอง: กษัตริย์ เจ้า ขุนนาง
    - 2) ชั้นถูกปกครอง: ไพร่ ทาส
  - 1.4 ด้านวัฒนธรรม
    - เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ (ทรงดอกบัวตูม) เป็นเอกลักษณ์ของสุโขทัย



- เครื่องเคลือบที่ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศจีน คือ เครื่องสังคโลก
- ลายสีไทยและศิลาจารึกหลักที่ 1 ในสมัยพ่อขุนรามคำแหง
- ศาสนาพุทธ นิกายเถรวาท ลัทธิลังกาวงศ์
- วรรณกรรมเรื่องไตรภูมิพระร่วง ในสมัยพระมหาธรรมราชาที่ 1

## 2. สมัยอยุธยา

### 2.1 ด้านการเมืองการปกครอง: สมบูรณาญาสิทธิราชย์แบบทวารวษา

- 1) ตอนต้น: เหมือนสุโขทัย แต่ส่วนกลางมีจตุสดมภ์
  - เวียง - วัง
  - คลัง - นา
- 2) ตอนกลาง (สมัยพระบรมไตรโลกนาถ): รวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางและแบ่งแยกหน้าที่ขุนนาง
  - สมุหนายก ดูแลฝ่ายพลเรือน
  - สมุหกลาโหม ดูแลฝ่ายทหาร
- 3) ตอนปลาย (สมัยพระเพทราชา): ลดอำนาจขุนนาง
  - สมุหนายก ดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือทั้งทหารและพลเรือน
  - สมุหกลาโหม ดูแลหัวเมืองฝ่ายใต้ทั้งทหารและพลเรือน

### 2.2 ด้านเศรษฐกิจ

- เน้นการเกษตร โดยเฉพาะข้าว
- มีระบบกรมพระคลังสินค้าสำหรับการค้ากับต่างประเทศ ซึ่งเป็นระบบการค้าแบบผูกขาด
- มีภาษี 4 ชนิด คือ จกอบ อากร ฤชา ส่วย

### 2.3 ด้านสังคม: ระบบศักดินา = แบ่งชนชั้นคน

- 1) พระมหากษัตริย์
- 2) พระบรมวงศานุวงศ์ (เจ้านาย)
- 3) ขุนนาง
- 4) พระสงฆ์
- 5) ไพร่ = สามัญชน
- 6) ทาส

### 2.4 ด้านวัฒนธรรม

- มีพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา
- ละครใน ละครนอก ละครชาตรี
- จินตามณีเป็นแบบเรียนภาษาไทยเล่มแรก

## 3. สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

### 3.1 ด้านการเมืองการปกครอง

- กรมมหาดไทย ดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือ
- กรมกลาโหม ดูแลหัวเมืองฝ่ายใต้
- กรมท่า (กรมคลัง) ดูแลหัวเมืองทางตะวันออก

### 3.2 ด้านเศรษฐกิจ

- รัชกาลที่ 1 ฟื้นฟูเศรษฐกิจและการค้าสำเภากับจีน
- รัชกาลที่ 3
  - ระบบประมุขภาษี = เจ้าภาษีนายอากร
  - สนธิสัญญาเบอร์นีย์ พ.ศ. 2469

### 3.3 ด้านสังคม

- รัชกาลที่ 1 ลดการเกณฑ์แรงงานเหลือ 4 เดือน
- รัชกาลที่ 2 ลดการเกณฑ์แรงงานเหลือ 3 เดือน

#### 4. รัตนโกสินทร์ตอนกลาง

##### 4.1 ด้านการเมืองการปกครอง

- 1) รัชกาลที่ 5 ปฏิรูปการปกครองเพื่อป้องกันลัทธิจักรวรรดินิยม
  - ส่วนกลาง                      กระทรวง
  - ส่วนภูมิภาค                    มณฑลเทศาภิบาล
  - ส่วนท้องถิ่น                   สุขาภิบาล

##### 4.2 ด้านเศรษฐกิจ

- รัชกาลที่ 4 สนธิสัญญาเบาว์ริง พ.ศ. 2398
- รัชกาลที่ 5
  - เกิดธนบัตร                      - เกิดธนาคาร
  - เกิดหอรัษฎากรพิพัฒน์       - จัดทำงบประมาณแผ่นดิน
- รัชกาลที่ 6 เศรษฐกิจเริ่มตกต่ำ เพราะผลจากสงครามโลกครั้งที่ 1

##### 4.3 ด้านสังคม

- รัชกาลที่ 4
  - เปิดเสรีภาพด้านศาสนา                    - ฝรั่งไม่ต้องหมอบคลาน
  - ราษฎรไม่ต้องเข้าเฝ้า                      - โปรดให้ข้าราชการสวมเสื้อเข้าเฝ้า
- รัชกาลที่ 5
  - เลิกไพร่    - เลิกทาส
  - ปฏิรูปการศึกษา
- รัชกาลที่ 6
  - เปลี่ยนธงชาติ                                  - ตราราชราชบัญญัตินามสกุล
  - กำหนดค่าน้ำหน้าชื่อ

#### 5. พ.ศ. 2475- ปัจจุบัน

##### 5.1 ด้านการเมืองการปกครอง

- เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นประชาธิปไตย โดยคณะราษฎร
- สาเหตุสำคัญสุด คือ เศรษฐกิจตกต่ำ
- เป็นเหตุการณ์ไม่นองเลือดเพราะ ร.7 ต้องการพระราชทานรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว
- คณะราษฎรทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองในวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2475

##### 5.2 ด้านเศรษฐกิจ

- สมัยจอมพล ป. ประกาศนโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจและทุนนิยมโดยรัฐ
- สมัยจอมพลสฤษดิ์ เกิดแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับแรก

##### 5.3 ด้านสังคม/วัฒนธรรม

- สมัยจอมพล ป. ประกาศนโยบายรัฐนิยม = เปลี่ยนวิถีชีวิตคนไทยบางอย่าง เช่น สวมหมวก ห้ามกินหมาก ผู้หญิงต้องสวมกระโปรง

### เรื่องที่ 2 ประวัติศาสตร์ตะวันตก

#### 1. สมัยโบราณ

##### 1.1 อารยธรรมเมโสโปเตเมีย

- อารยธรรมสำคัญ เช่น
  - อักษรคูนิฟอร์ม
  - ประมวลกฎหมายของพระเจ้าฮัมมูราบี
  - เกิดห้องสมุดแห่งแรก
  - สวนลอยแห่งกรุงบาบิโลน



## 1.2 อารยธรรมอียิปต์

- อารยธรรมสำคัญ เช่น
  - อักษรภาพเฮียโรกลิฟิก
  - ความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตาย
  - การสร้างมัมมี่ พีระมิด สฟิงค์

## 1.3 อารยธรรมกรีก

- อารยธรรมสำคัญ เช่น
  - 3 แนว คือ มนุษยนิยม ธรรมชาตินิยม ปัจเจกชนนิยม
  - มีการปกครองแบบประชาธิปไตย
  - วิหารพาร์เธนอน

## 1.4 อารยธรรมโรมัน

- อารยธรรมสำคัญ เช่น
  - เน้นระเบียบวินัย
  - ประมวลกฎหมาย 12 โต๊ะ
  - สนามกีฬาโคลอสเซียม
- อาณาจักรโรมันล่มสลาย เพราะถูกชาวติวตันบุกทำลาย เมื่อ ค.ศ. 476

## 2. สมัยกลาง

- ศาสนาคริสต์มีอิทธิพลต่อคนนี้อย่างมาก
- ช่วงปลายมีการขายใบไถ่บาป ทำให้มาร์ติน ลูเธอร์ไม่พอใจออกไปตั้งนิกายโปรเตสแตนต์

## 3. สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการ

- เป็นการฟื้นฟูศิลปปะกรีกและโรมัน
- เกิดการพิมพ์โดย จอห์น กูเตนเบิร์ก
- จิตรกรรมมีภาพโมนาลิซ่า/อาหารมื้อสุดท้าย โดย ลีโอนาโด ดา วินชี
- ประติมากรรม รูปแกะสลักเดวิด/ปิเอตา โดย ไมเคิล แองเจโล
- วรรณกรรม เรื่องโรมีโอ-จูเลียต/เวนิสวานิช โดย วิลเลียม เชกสเปียร์

## 4. สมัยใหม่

### ศตวรรษที่ 16

- เกิดการค้นพบดินแดนใหม่ โดย คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส

### ศตวรรษที่ 17

- ปฏิวัติวิทยาศาสตร์: ผู้บุกเบิก คือ นิโคลัส โคเปอร์นิคัส

### ศตวรรษที่ 18

- ปฏิวัติอุตสาหกรรม: ประเทศแรกในโลก คือ อังกฤษ

#### 1) ระยะแรก

- มีการประดิษฐ์เครื่องจักรไอน้ำ
- อุตสาหกรรมแรก คือ การทอผ้า

#### 2) ระยะที่ 2

- มีการค้นพบเหล็กกล้า

### ศตวรรษที่ 19-20

#### 1) สงครามโลกครั้งที่ 1

- สาเหตุ: ลัทธิจักรวรรดินิยม
- แบ่งเป็น 2 ฝ่าย
  - ฝ่ายพันธมิตร ประกอบด้วย อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และอเมริกา
  - ฝ่ายมหาอำนาจกลาง ประกอบด้วย เยอรมนี อิตาลี ออสเตรีย-ฮังการี





- ผล
  - ฝ่ายพันธมิตรชนะ
  - เกิดสนธิสัญญาแวร์ซายส์
  - เกิดองค์การสันนิบาตชาติ

## 2) สงครามโลกครั้งที่ 2

- สาเหตุ: ความไม่เป็นธรรมของแวร์ซายส์ และปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก
- แบ่งเป็น 2 ฝ่าย
  - ฝ่ายสัมพันธมิตร ประกอบด้วย อังกฤษ ฝรั่งเศส โซเวียต และอเมริกา
  - ฝ่ายอักษะ ประกอบด้วย เยอรมนี อิตาลี ญี่ปุ่น
- ผล
  - ฝ่ายสัมพันธมิตรชนะ
  - เกิดองค์การสหประชาชาติ
  - เกิดสงครามเย็น

## 5. สมัยปัจจุบัน : สงครามเย็น

- เกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2
- ความขัดแย้งระหว่างโลกเสรีกับโลกคอมมิวนิสต์
- ไม่มีการรบกันตรงๆ แต่จะมีตัวแทนมารบ เรียกว่า สงครามตัวแทน

\*\*\*\*\*

## แนวข้อสอบสาระการเรียนรู้ที่ 4 : ประวัติศาสตร์

1. ข้อใดเป็นจุดเริ่มต้นยุคประวัติศาสตร์ (ONET 2549)
  1. รู้จักใช้ไฟ
  2. รู้จักการเพาะปลูก
  3. รู้จักตั้งถิ่นฐาน
  4. รู้จักบันทึกข้อความ
2. พระราชินิพนธ์เรื่องไตรภูมิพระร่วง ของพระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลิไทย) ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดใดเป็นหลัก (ONET 2551)
  1. พระพุทธศาสนาเถรวาท
  2. พระพุทธศาสนาเถรวาท
  3. พระพุทธศาสนาเถรวาท
  4. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
3. ข้อใดเป็นลักษณะการค้ากับต่างประเทศในสมัยอยุธยา (ONET 2551)
  1. เป็นการผูกขาดโดยพระคลังสินค้า
  2. เป็นการผูกขาดโดยขุนนางระดับสูง
  3. เป็นการค้าเสรีโดยไม่กีดกันชาวต่างชาติ
  4. เป็นการค้าเสรีภายใต้การควบคุมของขุนนาง
4. ระบบศักดินาส่งผลต่อสังคมไทยสมัยอยุธยา และรัตนโกสินทร์ตอนต้นอย่างไร (ONET 2549)
  1. เกิดการกระจายการถือครองที่ดิน
  2. เกิดระบบชนชั้นในสังคมไทย
  3. เกิดการแบ่งอำนาจการปกครอง
  4. เกิดระบบการควบคุมการใช้แรงงาน
5. เรื่องใดเป็นผลสืบเนื่องจากการทำสนธิสัญญาเบาว์ริง (ONET 2553-ตอบ 2 คำตอบ)
  1. เกิดการค้าแบบเสรี
  2. เกิดการขยายตัวของสินค้าหัตถกรรม
  3. เกิดการผลิตข้าวเพื่อการค้าและส่งออก
  4. เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมทอผ้า
6. สาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตย คืออะไร (ONET 2549)
  1. ความเหลื่อมล้ำทางสังคมระหว่างชนชั้นต่าง ๆ
  2. ความตกต่ำทางเศรษฐกิจซึ่งทำให้ประชาชนเดือดร้อน
  3. ความต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ
  4. ความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่มทหารและพลเรือนที่อยากให้มีการเปลี่ยนแปลง



7. เหตุการณ์ในวันที่ 14 ตุลาคม 2516 มีความสัมพันธ์กับประเด็นที่สำคัญในทางการเมืองไทยในลักษณะใด (ANET 2550)
  1. การเรียกร้องรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตย
  2. การดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีที่ได้มาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
  3. การเดินทางกลับสู่ประเทศไทยของอดีตนายกรัฐมนตรีที่เป็นเผด็จการ
  4. การก่อความวุ่นวายทางการเมืองของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย
8. พิระมิดในอารยธรรมอียิปต์สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด (ONET 2554- ตอบ 2 คำตอบ)
  1. ใช้เป็นศาสนสถาน
  2. ใช้เป็นสถานที่เก็บพระศพฟาโรห์
  3. แสดงถึงความเชื่อในเรื่องการฟื้นคืนชีพ
  4. แสดงถึงอำนาจและความมั่นคงของอาณาจักร
9. ข้อใดเป็นมรดกทางอารยธรรมของโรมัน ที่ถ่ายทอดสู่ชาติต่าง ๆ ในโลกยุคปัจจุบัน (ONET 2549)
  1. ระบบประชาธิปไตย
  2. ระบบรัฐธรรมนูญ
  3. ระบบกฎหมาย
  4. ระบบศักดินาสวามิภักดิ์
10. ข้อใดเป็นเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้เกิดการปฏิวัติวิทยาศาสตร์ (ONET 2554)
  1. การประดิษฐ์กล้องโทรทรรศน์
  2. การค้นพบกฎแห่งความโน้มถ่วง
  3. การค้นพบว่าเส้นทางโคจรของดาวเคราะห์เป็นรูปวงรี
  4. การค้นพบว่าดวงอาทิตย์เป็นศูนย์กลางของระบบสุริยะ
11. สงครามโลกครั้งที่ 2 แตกต่างจากสงครามโลกครั้งที่ 1 อย่างชัดเจนในประเด็นใด (ONET 2551)
  1. การเข้าร่วมสงครามของสหรัฐอเมริกา
  2. การที่สหภาพโซเวียตไม่ได้เข้าร่วมสงคราม
  3. การขยายพื้นที่ของสมรภูมิและความร้ายแรงของอาวุธ
  4. การยุติความขัดแย้งและจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศ
12. เหตุการณ์ใดถือว่าการสิ้นสุดของประวัติศาสตร์ยุโรปสมัยใหม่ (clearing 2555)
  1. การเข้าสู่ยุคนิวเคลียร์
  2. การยุติของสงครามเย็น
  3. การยุติของสงครามโลกครั้งที่ 1
  4. การยุติของสงครามโลกครั้งที่ 2
  5. การจัดตั้งองค์การสหประชาชาติ

\*\*\*\*\*

## สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

### เรื่องที่ 1 เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

1. แผนที่
  - นิยมทำแผนที่ภูมิประเทศ
2. ภาพถ่ายทางอากาศ
  - ใช้เครื่องบินหรือบอลลูนบินในระดับสูง เพื่อให้ได้ลักษณะที่แท้จริง
3. ภาพถ่ายจากดาวเทียม
  - ใช้การทำงานของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
  - ใช้ศึกษาผิวโลกและปรากฏการณ์สำคัญ เช่น แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด สึนามิ
4. GPS : ระบบกำหนดตำแหน่งบนพื้นโลก
  - ใช้ดาวเทียมค้นหาตำแหน่งที่ตั้ง
5. GIS : ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์
  - เป็นการเก็บข้อมูลทางภูมิศาสตร์ลงในคอมพิวเตอร์



## เรื่องที่ 2 พิกัดภูมิศาสตร์

1. เส้นละติจูด : เส้นนอน : บอกอากาศ
2. เส้นลองจิจูด : เส้นตั้ง : บอกเวลา

\*\*เวลามาตรฐานสากลของโลก (G.M.T.) อยู่ที่ ตำบลกรีนิช ประเทศอังกฤษ\*\*

## เรื่องที่ 3 ภูมิอากาศไทย

### 1. ภูมิอากาศไทย

- ไทยมีอากาศแบบ A (ร้อนชื้น)

1) แบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน (Aw)

- ฝนตกและมีฤดูแล้ง

- พบทั่วทุกภาคของประเทศ

2) แบบมรสุมเมืองร้อน (Am)

- ฝนตกชุกและมีฤดูแล้งสั้นๆ

- พบบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ติดอ่าวไทยและภาคใต้

### 2. ลม

1) ลมประจำฤดู

- มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (ลมหนาว) : มาจากประเทศจีน

- มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (ลมฝน) : มาจากมหาสมุทรอินเดีย

2) ลมพายุ

- พายุฝนฟ้าคะนอง

- พายุหมุน

## เรื่องที่ 4 ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก

### 1. UNEP

- เน้นเรื่องการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

### 2. พิธีสารเกียวโต

- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

### 3. อนุสัญญาเวียนนา

- รักษาชั้นโอโซน

### 4. พิธีสารมอนทรีออล

- ลดการปล่อยสาร CFCs

### 5. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC)

- การเปลี่ยนแปลงอากาศซึ่งเป็นผลมาจากโลกร้อน

### 6. อนุสัญญาไซเตส (CITES)

- อนุรักษ์สัตว์ป่าและพืชป่าใกล้สูญพันธุ์

### 7. อนุสัญญาบาเซล (BASEL)

- ควบคุมการขนย้ายขยะอันตราย

### 8. อนุสัญญาแรมซาร์ (RAMSAR)

- ดูแลพื้นที่ชุ่มน้ำ

### 9. อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (CBD)

- ดูแลความหลากหลายทางชีวภาพ

### 10. อนุสัญญารอตเตอร์ดัม (Rotterdam)

- ควบคุมการนำเข้าและการส่งออกสารเคมีอันตรายต้องห้าม

\*\*\*\*\*



## แนวข้อสอบสาระการเรียนรู้ที่ 5 : ภูมิศาสตร์

1. หากต้องการทราบพิกัดภูมิศาสตร์ของโรงเรียนของท่าน ควรใช้เครื่องมือใด (ONET 2554)
  1. จีพีเอส
  2. อาร์เอส
  3. จีไอเอส
  4. แผนที่ประเทศไทย
2. เครื่องมือในข้อใดสามารถใช้เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2520 กับ พ.ศ. 2550 ได้ดีที่สุด (ONET 2551)
  1. แผนที่ภูมิประเทศ
  2. แผนที่ทรัพยากรธรรมชาติ
  3. ภาพถ่ายทางอากาศ
  4. ภาพถ่ายจากดาวเทียม
3. ข้อใดไม่ใช่ผลกระทบอันเกิดจากที่ตั้งของประเทศไทย ซึ่งตั้งอยู่ที่ละติจูด 5 องศา 37 ลิปดา ถึง 20 องศา 27 ลิปดาเหนือ (ONET 2549)
  1. ทำให้มีอากาศร้อน
  2. ทำให้ได้รับอิทธิพลของลมมรสุม
  3. ทำให้ทุกจังหวัดมีเวลามาตรฐานเดียวกัน
  4. ทำให้อุณหภูมิในเวลากลางวันและกลางคืนไม่ต่างกันมากนัก
4. สภาพภูมิศาสตร์ประเทศไทยข้อใดตรงกับความเป็นจริง (clearing 2555)
  1. ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตมรสุม ไม่มีเขตเงาฝน ฝนจึงตกชุกทั่วไป
  2. ในแต่ละปี ด้านตะวันตกของภาคใต้มีฝนตกเฉลี่ยน้อยกว่าด้านตะวันออก
  3. ในฤดูร้อน ด้านใต้ของทิวเขาพนมดงรักมีความชื้นสูงเพราะได้รับลมพัดจากอ่าวไทย
  4. ภาคเหนือมีฝนตกน้อยกว่าภาคกลาง เพราะภูมิประเทศสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางมาก
  5. ในฤดูหนาว ภาคกลางรับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือน้อยกว่าภูมิภาคอื่น อากาศจึงไม่หนาวเย็น
5. ปัจจัยใดที่ทำให้ลักษณะพืชพันธุ์ธรรมชาติ บริเวณด้านตะวันตกของคาบสมุทรภาคใต้และด้านตะวันออกเฉียงใต้ของอ่าวไทย เป็นป่าดิบเหมือนกัน (ONET 2559)
  1. ภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน
  2. ภูมิอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน
  3. ภูมิอากาศแบบป่าฝนเมืองร้อนตลอดปี
  4. ท่าเลที่ตั้งต่อเนื่องกับทะเลและมหาสมุทร
  5. ลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน
6. การที่รัฐบาลไทยส่งสิ่งอุดหนุนกลับไปให้ประเทศอินโดนีเซียเป็นการปฏิบัติตามข้อตกลงใด (ONET 2550)
  1. อนุสัญญาเวียนนา
  2. พิธีสารมอนทรีออล
  3. อนุสัญญาไซเตส
  4. พิธีสารเกียวโต
7. ประเทศไทยมีพื้นที่ราบ ที่ลุ่ม ที่ชุ่มชื้น เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจึงต้องเป็นสมาชิก และปฏิบัติตามกฎหมายใด (ONET 2559)
  1. พิธีสารเกียวโต
  2. อนุสัญญาเวียนนา
  3. อนุสัญญาแรมซาร์
  4. สนธิสัญญาบาเซล
  5. อนุสัญญาไซเตส
8. โครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวข้อใดช่วยแก้ปัญหาให้ประชากรในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำได้มากที่สุด (ONET 2550)
  1. โครงการแก้มลิง
  2. โครงการกักดิน
  3. โครงการฝายทดน้ำ
  4. โครงการปลูกหญ้าแฝก

\*\*\*\*\*